

N:o 6.

Kongl. Maj:ts nådiga proposition till Riksdagen angående ändring i lagen om lindring i rustnings- och roteringsbesvären den 5 juni 1885; gifven Stockholms slott den 13 januari 1892.

Kongl. Maj:t, som denna dag till Riksdagen aflåter nådiga propositioner angående ändring i vissa delar af värnpligtslagen den 5 juni 1885 och förordningen den 14 september 1883 angående bevilning af fast egendom samt af inkomst, har, under åberopande af bilagda protokoll öfver landtförsvarsärenden för denna dag, härmed velat föreslå Riksdagen att, för den händelse Riksdagen bifaller omförmälda propositioner, propositionen angående ändring i värnpligtslagen, i hvad densamma afser förändrad lydelse af 1 §, 3 § 1 mom., 6, 27 och 28 §§, 33 § mom. 2 och 3 samt 34, 52 och 53 §§ och tillika antager ett af Kongl. Maj:t denna dag, på föredragning af statsrådet och chefen för landtförsvarsdepartementet, godkänt förslag om förstärkningar i landets nuvarande härorganisation,

dels medgifva

att 1 och 6 §§ i lagen om lindring i rustnings- och roteringsbesvären den 5 juni 1885 må erhålla följande förändrade lydelse:

§ 1.

I rustnings- och roteringsbesvären skall, på sätt samt under iakttagande af de särskilda bestämmelser och undantag, som här nedan i denna lag omförmälas, lindring ega rum att årligen utgå intill 1893 med trettio procent, för år 1893 med femtio procent, för åren 1894

och 1895 med sextio procent, för åren 1896 och 1897 med sjuttio procent, för åren 1898 och 1899 med åttio procent, för åren 1900 och 1901 med nittio procent, allt af dessa besvärs uppskattade värde, samt från och med år 1902 med hela beloppet af samma värde.

§ 6.

Vid bestämmande af det belopp, hvarmed lindring, jemlikt § 1, bör rusthåll eller rote tillgodokomma, skall följande iakttagas:

A) *Beträffande effektiva rusthåll och rotar:*

För rusthåll eller rote, som icke åtnjuter understöd, skall till grund för beräkningen läggas fulla värdet å rustningen eller roteringen, sådant samma värde i § 2 mom. a) blifvit bestämdt, hvaremot för rusthåll eller rote, som är i åtnjutande af understöd, hvarom i § 5 mom. 1 förmäles, beräknas allenast det belopp, hvarmed nyssnämnda värde å rustningen eller roteringen öfverstiger understödet; kunnande der understödet skulle uppgå till lika belopp med eller öfverstiga besvärets värde, sådan lindring, som i denna lag afses, icke ifrågakomma.

B) *Beträffande helvakanta rusthåll och rotar vid kavalleriet, vakanta rotar vid infanteriet samt vakanta rusthåll och rotar vid båtsmanshålllet:*

1:o) Der vakansafgiften, med inberäkning deri jemväl af trosspassevolansafgiften, då sådan utgår, är lika stor med eller större än det här ofvan i § 2 mom. a) bestämda värde å rustningen eller roteringen, skall för rusthåll eller rote, som icke åtnjuter understöd, till grund för beräkningen läggas vakansafgiftens eller nämnda afgifters sammanlagda belopp, men för rusthåll eller rote, som är i åtnjutande af understöd, endast det belopp, hvarmed vakansafgiften eller summan af berörda afgifter öfverstiger understödet; och kommer alltså, der understödet uppgår till lika belopp med eller öfverstiger afgifterna, lindring, hvarom i denna lag är fråga, icke att ega rum.

2:o) Der vakansafgiften, med inberäkning deri jemväl af trosspassevolansafgiften, då sådan utgår, är lägre än det i § 2 mom. a) satta värde å rustningen eller roteringen, skall den lindring, som, enligt hvad här ofvan är stadgadt, skolat tillkomma rusthållet eller roten, om besväret varit effektivt, minskas med skilnaden mellan nyssnämnda värde och afgiftsbeloppet, men skulle denna skilnad vara lika stor med eller större än berörda lindring, kommer, så länge detta förhållande fortfar, någon lättnad i rustningen eller roteringen enligt denna lag icke att ega rum.

C) *Beträffande halfvakanta rusthåll och rotar vid kavalleriet och vakanta rusthåll vid infanteriet:*

1:o) Der vakansafgiften för karl, och vid infanteriet jemväl för beklädnad, remtyg och beväpning, är lika stor med det i § 2 mom. b) eller c) bestämda värde, skall lindring tillgodokomma rusthåll eller rote i de fall och efter enahanda beräkningsgrund, som här ofvan angående effektiva rusthåll och rotar stadgas.

2:o) Der vakansafgiften för karl, och vid infanteriet jemväl för beklädnad, remtyg och beväpning, är lägre än det i § 2 mom. b) eller c) bestämda värde, skall den lindring, som enligt hvad här ofvan är stadgadt skolat tillkomma rusthållet eller roten, om besväret varit effektivt, minskas med skilnaden mellan nyssnämnda värde och afgift, men är denna skilnad lika stor med eller större än berörda lindring, kommer, så länge detta förhållande fortfar, någon lättnad i rustningen och roteeringen enligt denna lag icke att ega rum.

3:o) Der vakansafgiften för karl, och vid infanteriet äfven för beklädnad, remtyg och beväpning, är större än det i § 2 mom. b) eller c) bestämda värde, skall öfverskottet tilläggas värdet å hela rustnings- eller roteringsbesväret och lindring å summan häraf, efter afdrag af understödet, der sådant utgår, tillgodokomma rusthållet eller roten i öfverensstämmelse med hvad här ofvan angående effektiva rusthåll och rotar är stadgadt;

och dels besluta,

att frälserusttjensten äfvensom presterskapets åliggande att vid inträffande krig utgöra krigsgärd i spanmål skola med ingången af år 1893 helt och upphöra.

Kongl. Maj:t förblifver Riksdagen med all kongl. nåd och ynnest städse välbevågen.

Under Hans Maj:t

min allernådigste Konungs och herres sjukdom

G U S T A F.

Hj. Palmstierna.

*Utdrag af protokollet öfver landtförsvarsärenden, hållet
inför Hans Kongl. Höghet Kronprinsen-Regenten uti
statsrådet å Stockholms slott den 13 januari 1892.*

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern BoSTRÖM,
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena grefve LEWENHAUPT,
Statsråden: herr friherre VON OTTER,
friherre PALMSTIERNA,
friherre VON ESSEN,
friherre ÅKERHJELM,
ÖSTERGREN,
GROLL,
WIKBLAD,
GILLJAM.

Sedan härefter de ärenden, som i protokollet öfver finansärenden för denna dag finnas upptagna under N:is 1—7, blifvit föredragna och afgjorda, yttrade departementschefen statsrådet friherre Palmstierna efter gemensam beredning med statsrådet och chefen för sjöförsvarsdepartementet vidare:

På grund af Kongl. Maj:ts, uppå föredragning af statsrådet och chefen för finansdepartementet, nyss fattade beslut i fråga om grundskatternas afskrifvande torde det åligga mig att afgifva förslag i syfte att lindring i rustnings- och roteringsbesvären, motsvarande den succes-

sivt fortgående afskrifningen af grundskatterna, jemväl må komma att utgå; och lärer därför erfordras dels att i lagen den 5 juni 1885 angående lindring i nämnda besvär intagas för ändamålet nödiga bestämmelser och dels att anslaget till lindring i rustnings- och roteringsbesvären höjes med det belopp, som för gäldande af den för år 1893 bestämda ersättningen är af nöden.

I sistnämnda del af ämnet skall jag yttra mig vid föredragning af frågan om reglerandet af utgifterna under riksstatens 4:de hufvudtitel för nämnda år.

Hvad åter angår ändringarne i den s. k. lindringslagen, lärer, på sätt jag vid föredragning af nämnda ärende sistlidet år yttrade, lämpligast vara att bestämmelse om den olika procent, hvarmed lindringen för framtiden skulle komma att utgå, införes redan i första paragrafen af ifrågavarande lag och att derefter på de öfriga ställen i lagen, der föreskrifter om lindringsprocentens belopp för närvarande förekomma, hänvisning till berörda paragraf införes.

Slutligen torde nu, liksom sistlidet år, böra i förevarande sammanhang tagas under öfvervägande, om ej i enlighet med tillvägagåendet år 1883, då fråga om rustnings- och roteringsbesvärens fullständiga afskrifning förevar, förslag bör till Riksdagen hänskjutas om upphörande af extra roteringen och frälserusttjensten äfvensom presterskapets åliggande att vid inträffande krig utgöra krigsgärd i spanmål. Hvad angår sist omnämnda båda besvär, hvilka numera kunna sägas hafva förlorat all betydelse ur militärisk synpunkt, har jag, på sätt jag jemväl sistlidet år angaf, intet att erinra deremot, att ett dylikt förslag framställes. Förhållandena beträffande extra roteringen synas mig deremot något olika. Till en början afsåg frågan år 1883 en fullständig afskrifning af rustnings- och roteringsbesvären, under det att för närvarande förutsättes, att samma besvär fortfarande skola ega bestånd och att de rustnings- och roteringskyldige endast skola komma i åtnjutande af ett mot dessa besvärs värde svarande vederlag. Analogien emellan nämnda besvär och extra roteringen synes mig alltså för närvarande endast kunna medföra, att ersättning för de prestationer, som i extra roteringen innefattas, skulle, utan rubbning af den med extra roteringen förenade skyldighet, vederbörande tillerkännas. Vidare torde grundade anspråk på extra roterings upphörande före ingången af det år, då lindring i rustnings- och roteringsbesvären skall utgå med dessa besvärs fulla värde, knappast med fog kunna framställas; och då slutligen, enligt kontrakt med vederbörande hemmansegare, extra roteringen skall af de flesta hemman, som deraf äro betungade, på det sätt utgöras, att vederbörande rotar

skola i krigstid för hären anskaffa hästar, men denna skyldighet ingalunda är för hären utan betydelse, så länge frågan om sättet, huru behöfvat deraf i öfrigt skall tillgodoses, icke blifvit genom lag definitivt ordnad, synes mig lämpligast, att frågan om den ersättning, som möjligen kan anses böra utgå till innehafvare af extra roterade hemman, icke för närvarande upptages till behandling.

Under åberopande af hvad jag sålunda anfört, hemställer jag alltså, att Kongl. Maj:t täcktes föreslå Riksdagen,

att, för den händelse de förut denna dag af Kongl. Maj:t beslutade nådiga propositioner angående ändring i vissa delar af värnpligtslagen och förordningen den 14 september 1883 angående bevilning af fast egendom samt af inkomst varda, förstnämnda proposition så vidt densamma afser förändrad lydelse af 1 §, 3 § 1 mom., 6, 27 och 28 §§, 33 § 2 och 3 mom., samt 34, 52 och 53 §§ värnpligtslagen, utaf Riksdagen godkända och Riksdagen tillika antager det, på föredragning af mig, utaf Kongl. Maj:t jemväl denna dag godkända förslag till förstärkningar i landets försvarsorganisation,

dels medgifva,

att 1 och 6 §§ i lagen om lindring i rustnings- och roteringsbesvären den 5 juni 1885 må erhålla följande förändrade lydelse:

§ 1.

I rustnings- och roteringsbesvären skall, på sätt samt under iakttagande af de särskilda bestämmelser och undantag, som här nedan i denna lag omförmälas, lindring ega rum, att årligen utgå intill 1893 med 30 procent, för år 1893 med 50 procent, för åren 1894 och 1895 med 60 procent, för åren 1896 och 1897 med 70 procent, för åren 1898 och 1899 med 80 procent för åren 1900 och 1901 med 90 procent, allt af dessa besvärs uppskattade värde, samt från och med år 1902 med hela beloppet af samma värde.

---

§ 6.

Vid bestämmande af det belopp, hvarmed lindring, jemlikt § 1, bör rusthåll eller rote tillgodokomma, skall följande iakttagas:

A) *Beträffande effektiva rusthåll och rotar:*

För rusthåll eller rote, som icke åtnjuter understöd, skall till grund för beräkningen läggas fulla värdet å rustningen eller roteringen, sådant

samma värde i § 2 mom. a) blifvit bestämdt, hvaremot för rusthåll eller rote, som är i åtnjutande af understöd, hvarom i § 5 mom. 1 förmäles, beräknas allenast det belopp, hvarmed nyssnämnda värde å rustningen eller roteringen öfverstiger understödet; kunnande, der understödet skulle uppgå till lika belopp med eller öfverstiga besvärets värde, sådan lindring, som i denna lag afses, icke ifrågakomma.

B) *Beträffande helvakanta rusthåll och rotar vid kavalleriet, vakanta rotar vid infanteriet samt vakanta rusthåll och rotar vid båtsmanshållet.*

1:o) Der vakansafgiften, med inberäkning deri jemväl af trosspassevolansafgiften, då sådan utgår, är lika stor med eller större än det här ofvan i § 2 mom. a) bestämda värde å rustningen eller roteringen, skall för rusthåll eller rote, som icke åtnjuter understöd, till grund för beräkningen läggas vakansafgiftens eller nämnda afgifters sammanlagda belopp, men för rusthåll eller rote, som är i åtnjutande af understöd, endast det belopp, hvarmed vakansafgiften eller summan af berörda afgifter öfverstiger understödet; och kommer alltså, der understödet uppgår till lika belopp med eller öfverstiger afgifterna, lindring, hvarom i denna lag är fråga, icke att ega rum.

2:o) Der vakansafgiften, med inberäkning deri jemväl af trosspassevolansafgiften, då sådan utgår, är lägre än det i § 2 mom. a) satta värde å rustningen eller roteringen, skall den lindring, som enligt hvad här ofvan är stadgadt, skolat tillkomma rusthållet eller roten, om besväret varit effektivt, minskas med skilnaden mellan nyssnämnda värde och afgiftsbeloppet, men skulle denna skilnad vara lika stor med eller större än berörda lindring, kommer, så länge detta förhållande fortfar, någon lättnad i rustningen eller roteringen enligt denna lag icke att ega rum.

C) *Beträffande halfvakanta rusthåll och rotar vid kavalleriet och vakanta rusthåll vid infanteriet.*

1:o) Der vakansafgiften för karl, och vid infanteriet jemväl för beklädnad, remtyg och beväpning, är lika stor med det i § 2 mom. b) eller c) bestämda värde, skall lindring tillgodokomma rusthåll eller rote i de fall och efter enahanda beräkningsgrund, som här ofvan angående effektiva rusthåll och rotar stadgas.

2:o) Der vakansafgiften för karl, och vid infanteriet jemväl för beklädnad, remtyg och beväpning, är lägre än det i § 2 mom. b) eller c) bestämda värde, skall den lindring, som enligt hvad här ofvan är stadgadt skolat tillkomma rusthållet eller roten, om besväret varit effektivt, minskas med skilnaden mellan nyssnämnda värde och afgift, men är denna skilnad lika stor med eller större än berörda lindring, kommer,

så länge detta förhållande fortfar, någon lättnad i rustningen och roteringen enligt denna lag icke att ega rum.

3:o) Der vakansafgiften för karl, och vid infanteriet äfven för beklädnad, remtyg och beväpning, är större än det i § 2 mom. b) eller c) bestämda värde, skall öfverskottet tilläggas värdet å hela rustnings- eller roteringsbesväret och lindring å summan häraf, efter afdrag af understödet, der sådant utgår, tillgodokomma rusthållet eller roten i öfvensstämmelse med hvad här ofvan angående effektiva rusthåll och rotar är stadgadt;

och dels besluta,

att frälserusttjensten äfvensom presterskapets åliggande att vid inträffande krig utgöra krigsgärd i spanmål skola med ingången af år 1893 helt och hållet upphöra.

Till hvad departementschefen sålunda hemställt behagade Hans Kongl. Höghet Kronprinsen-Regenten, uppå tillstyrkan af statsrådets öfriga ledamöter, lemna nådigt bifall; och skulle nådig proposition i ämnet, sådan den finnes detta protokoll bilagd, till Riksdagen aflåtas.

Ex protocollo

Gustaf Pauli.